

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА ЦІННОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Актуальність теми. Ми живемо в період трансформації цінностей, популяризації нових ідей, релігій, ідеологій тощо. До того ж, сучасному світі важливу роль відіграє пандемія, яка певним чином обмежує кожну людину. Необхідно адаптуватись до даних умов та шукати шляхи вирішення проблем.

Усім відомо, що молодь – це майбутнє нашої планети, отож від духовних цінностей цих людей залежить досить багато. Проте бувають ситуації, коли підлітки не задумуються про свою роль у суспільстві, витрачають всі сили на безглузді речі.

Дослідженням цінностей молоді займалися такі науковці: С. Франк, П. Флоренський, С. Драч, І. Надольний, В. Скуратівський, В. Андрущенко, П. Кононенко, В. Рябенко, П. Ситник, В. Трошинський, Є. Смірнова, К. Токаревич, Т. Грекова, О. Олексюк, О. Савченко, Г. Шевченко та інші.

Мета дослідження: проаналізувати духовний стан молодих людей, визначити роль пандемії на становлення їх цінностей.

Завдання дослідження: дослідити зміни духовних та моральних цінностей молоді під впливом пандемії Covid - 19.

Об'єкт дослідження: аналіз поглядів та пріоритетів молоді в період пандемії.

Предметом дослідження є трансформація духовних цінностей молоді в умовах світової пандемії.

Момент поширення вірусу змінив життя кожного мешканця нашої планети. Проте молодь, як рушійна сила нашого суспільства, повинна залишатись вірою принципам, не забувати про духовні цінності.

Трансформація суспільних процесів пов'язана з зміною систем цінностей та появою нових. Цінності є визначальним фактором, який може не лише інтегрувати суспільство, але й впливати на глобалізаційні виклики, що стоять перед людством. Для соціологічної науки проблема цінностей це не лише погляд на їх нормативний, регулятивний чи інтеграційний вплив на систему соціальних дій та вчинків людини, що тісно пов'язано із соціокультурним розвитком та самовдосконаленням особистості, а також проблема морально-етичного характеру, невіддільна від позиції дослідника-соціолога в інтерпретації особистих досліджень або в оцінках найактуальніших питань даного часу [2, с. 1].

Більшість сучасних дослідників продовжують традицію аналізу культури в контексті цінностей, започатковану соціологом М. Вебером, згідно з якою цінність є відзеркаленням реалій епохи, що впливає на формування та сприйняття культури. Цінності можуть відігравати вирішальну роль у розумінні не лише того, що вважається цінним, але й значущого чи не значущого [5, с. 225].

Для зниження рівня інфікування людей безсимптомними переносниками було розроблено безліч рекомендацій. Для запобігання передачі вірусу повітряно-крапельним шляхом рекомендується одягати маски у період перебування у людних місцях. Щоб зменшити можливий ризик передачі вірусу через аерозолі, потрібно ретельно провітрювати приміщення. Варто також зауважити, що вірус, ймовірно, може переноситися на відстані, після потрапляння на поверхню, по якій ходять, і ще залишається здатним до інфікування [3, с. 37].

На даний момент у зв'язку з пандемією активно використовуються інтернет-технології, які стали невід'ємним засобом поширення інформації, середовищем спілкування студентів і широко застосовуються учнями та студентами. Вони використовують дистанційні курси, освітні онлайн-платформи, інтерактивні словники тощо.

Присутність пандемії, з одного боку, підкреслює антропний або людиновимірний характер цього світу, а з іншого вказує на певні особливості взаємозв'язку людини та оточуючого світу [4, с. 230].

Невтішно звучать слова М. Гайдегера про те, що «із самою собою, тобто зі своєю сутністю, людина сьогодні як раз ніде вже не зустрічається». Особливо актуально це звучить щодо молоді. Внаслідок стандартизації уніфікації людських потреб, вульгаризації життя, формування споживацької залежної свідомості, використання нових технологій маніпулювання молоді люди перестають відрізняти добро і зло, що спричиняє знищення інтелектуальних і моральних засад людини, деградацію культури загалом [6, с. 228].

Безпека людських цінностей є необхідною складовою спільного розвитку, тому що стабільність соціуму передбачає розробку і створення стійкої системи захисту пріоритетів, і в тому числі домінуючих цінностей. Протилежною до процесу забезпечення безпеки цінностей постає загроза безпеки духовності, тобто всі види діяльності, які зумовлюють руйнування духовного світу людини і знищення духовної культури суспільства. Здебільшого у молоді відбувається витіснення вищих цінностей та ідеалів утилітарними, прагматичними, технократичними орієнтаціями та глобалізаторськими імперативами мислення, що особливо загострюється під впливом засобів масової інформації. Через цей духовний вакуум в суспільній свідомості стає моральний і правовий нігілізм, пропаганда культури жорстокості та насильства, зневажання і бльознірство відносно національних і релігійних святинь, поширення насильства і порнографії [7, с. 7-8].

О. Лучанінова вважає, що рівень духовної культури студентів позначається на інтенсивності і спрямованості соціальної активності. Естетична, моральна, політична культура визначає ціннісні орієнтації студентів на певні сфери застосування власних здібностей, рівень їх прагнень. Між ступенем засвоєння духовної культури та соціальною активністю є діалектичний взаємозв'язок [5, с. 17].

На думку В. Баранівського, основою ідеологічної складової виховної роботи має бути саме українська національна ідея, українські національні ідеали, пріоритети, цінності та традиції народу України і військові традиції, основні норми і принципи суспільної моралі [1, с. 48].

В ході дослідження ми можемо дійти до висновків, що нове покоління досить сильно відрізняється світоглядом від попередніх. В молодих людей утворюються нові інтереси та формуються нові цінності.

Пріоритетними для молоді стають думки про майбутнє, бажання розвиватись самим та покращувати рівень життя суспільства. Підлітки не залежать від стереотипів, сміливо висловлюють власну думку, не соромляться йти проти системи.

Чималу увагу наше покоління приділяє своєму здоров'ю, бачить в ньому велику цінність. Молодь охоче займається спортом, позбувається шкідливих звичок.

Важливими для молодих людей стали стосунки з друзями та рідними. Ми турбуємось про них, бажаємо лише найкращого. З задоволенням допоможемо, підтримаємо близьких нам людей. Підлітки розуміють, наскільки цінним для них є це спілкування.

Загалом, Covid - 19 приніс чимало проблем, але ми маємо бути вдячні пандемії за допомогу в обранні цінностей та розставленні пріоритетів нашої молоді.

Список використаних джерел

1. Баранівський В. Ф. Ціннісні орієнтації студентської молоді та їх роль в консолідації українського суспільства. *Науковий вісник. Серія «Філософія»*. Харків: ХНПУ. Вип. 43 2014. С. 39-51
2. Бліхар М. П. Духовні цінності студентської молоді в сучасному українському суспільстві. *ЛНУ ім. І. Франка*. автореф. дис. ...канд. філос. наук. 2019. 23 с.
3. Комісаренко С. В. Полювання вчених на коронавірус SARS-COV-2, що викликає COVID-19: Наукові стратегії подолання пандемії. *Вісник НАН України*, № 8. 2020. 71 с.
4. Луканова В. В. Пандемія у контексті сучасних глобальних процесів: цивілізаційне підгрунття – бінарна опозиція «людство/довкілля». *Збірник наукових праць «Гілея: науковий вісник»*. Випуск 127. 2017. С. 229-231
5. Лучанінова О. П. Духовна культура студентів вищих навчальних закладів в умовах соціально-гуманітарної кризи. *Вісник Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля. Серія «ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ»*, педагогічні науки. № 2 (10). 2015. С. 15-20
6. Ушаков А. С. Взаємодія моральних і духовних цінностей в образі людини культури. *ДУХОВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ: методологія, теорія і практика: Збірник наукових праць*. Випуск 3(90) 2019. С. 222-234
7. Щербаківна Н. В. Трансформація ціннісних орієнтацій сучасної української молоді: соціально-філософський аналіз. *Київський університет ім. Бориса Грінченка*. автореф. дис. ...канд. філос. наук. 2017. 20 с.